

Q I (A) Read the following passage and answer the questions given below:**10**

About the two thousand and five hundred years ago, Persia was a mighty kingdom. This large army had landed in the town of Marathon. Their target was Athens, a city state in Greece. Athens had a small army compared to the Persia one. But the Athenian soldiers very brave. They had faced the Persian before, but they needed help from other Greek kingdoms now. They decided to send a special messenger to the neighboring kingdom of Sparta. His name was Pheidippies.

Pheidippies, was a young man who served as a day- long sunner. He ran to like wind. He covered of nearly a hundred kilometers in a day. But alas! The people of Sparta were busy with some ceremonies. They did not want to join the battle immediately. Pheidippies took this message back to Athens with a heavy heart, but on light feet. Again, he ran a hundred kilometers within a day.

Questions:

- 1) State whether the following statement is 'True' or 'False'. (1)
 - i) Pheidippies was a brave Athenian soldier.
- 2) Name a mighty kingdom mentioned in the passage. (1)
- 3) Give the antonyms of : (2)
 - i) heavy ii) large
- 4) Use the following phrase in sentence of your own : (1)
 - i) with a heavy heart
- 5) Write the abstract noun form of : (2)
 - i) king ii) brave
- 6) Underline the predicate : (1)
 - i) The Athenian soldiers were very brave.
- 7) Where did the army of Persia land ? (1)
- 8) Why did the people of Sparta not cooperate with the Athenians? (1)

Q. I (B) Read the following passage and answer the questions given below:**(10)**

Our story has three brothers who lived in a small town but they were all three of them honest, kind and hardworking. The elder one ran a shop, the middle one was a priest and the youngest one had just finished his education. He had started taking up odd jobs to earn some money and learn a trade. All three of them were fond of their mother. She had worked hard to bring up three of them after the sudden death of their father.

One day, their friend's father visited the mother. He said, " Sister you know that I have a very prosperous business. But I am getting old, my only daughter is of a marriageable age. I am looking for a son – in – law who would be good husband to my daughter and who would also handle my business well. I like all your sons. If you permit, I'll marry my daughter to one of them but before that I have a plan."

Questions:

- 1) Fill in the blanks by choosing the correct word from the passage. (1)
 - i) The mother work hard to bring up her three sons after death of their _____.
- 2) Change the gender of the given words? (1)
 - i) brother ii) daughter
- 3) Complete the degrees of comparison : (1)
 - i) _____ _____ youngest

- 4) Underline the adjectives in the given sentence. (1)
 - i) The old man had a prosperous business.
- 5) Write the adverb forms of : (2)
 - i) sudden ii) odd
- 6) What common qualities did the three brother have? (1)
- 7) What was the businessman looking for? Why? (2)

Q.II (A) Read the following extract carefully and answer the questions given below:(10)

Maharaja Rudra Pratap ruled over Magadh. One day he was riding along with his ministers. Suddenly a stone hit him on his forehead causing a deep cut. Drops of blood fell from his forehead on his clothes. His minister ran after the man and caught him.

“Why did you throw the stone at me ?” the Maharaja asked. The man said, “ I threw the stone at an apple on a tree, your Majesty. Unfortunately it fell on you kindly forgive me.” The ministers were surprised for the Maharaja did not punish the poor man. He put his hand into his pocket, took out a gold coin and gave it to the poor man.

Questions:

- 1) Complete the sentence : (1)
 - i) The blood fell from the kings forehead _____.
- 2) Who said to whom? (1)
 - i) “Why did you throw the stone at me?”
- 3) Use the following word in sentence of your own : (1)
 - i) punish
- 4) Underline the verbs in the given sentence : (1)
 - i) His ministers ran after the man and caught him.
- 5) Who ruled over Magadh? (1)
- 6) Where did the man throw the stone? (1)
- 7) What did the Maharaja do that surprised the ministers? (2)
- 8) Write four nouns from the passage. (2)

Q.II (B) Read the following passage carefully and answer the questions given below: (10)

A large population of our country depends upon fish and other sea foods like prawns and shrimps.

Rearing of fish artificially in tanks and ponds is known as pisciculture. Most states have a fishery department. The Department of Fisheries provides information and train people to rear fish. It also provides young ones of fish and prawns. Pisciculture is a profitable occupation. The fish reared in the ponds is harvested and sold.

Rearing of bees artificially is called apiculture. Honey produced by bees is a valuable source of food (carbohydrate). It is also used for making certain medicines. Beeswax from the honey comb is used to make cosmetics.

Questions:

- 1) Name two sea foods mentioned in the passage. (2)
- 2) State the gender of the given words : (1)
 - i) people ii) honey
- 3) What is pisciculture? (1)
- 4) What work does the Department of Fisheries do ? (1)
- 5) What is apiculture ? (1)
- 6) What is made from beeswax? (1)
- 7) Give two uses of honey. (2)

Q. III (A) Do as directed: (10)

- 1) Keep quiet _____ leave the room.
(Fill in the blank with a suitable conjunction).
- 2) I want a glass _____ milk. (Fill in the blank with preposition).
- 3) _____ old man had _____ son who was _____ architect.
(Fill in the blank with ‘a’ , ‘an’ or ‘the’)
- 4) It was the _____ (larger) building in the whole country.
(Fill in the blank with the correct form of the adjective given in the bracket)

Writing skills.

Q.V (A) You went to the shopping mall with your friend. Your friend gets kidnapped. You lodge a complaint at the police station. Write a dialogue between you and the policeman giving information about the kidnappers. (4)

Q.V (B) You had been issued a book from the school library but due to some reason you lost the book. Write a letter to the school librarian informing her about the same. (4)

Q.V (C) Write a paragraph on any one of the following topics: (10 to 12 sentence) (4)

1. My favorite movie.
2. Importance of a good library in a school .
3. My school.

Q.V (D) Write a story from the given outline. Give suitable title and write the moral of the story. (3)

Lazy grasshopper laughs at a little ant – she is always busy gathering food – grasshopper sings and dances all day long – winter comes – ant settles down in her house – has plenty of food to last the whole winter – grasshopper has nothing to eat – begs her for a little corn – ant refuses him.

All the best

QI a) Define :**(5)**

- 1) Right angle
- 2) Equivalent Fraction
- 3) Diameter
- 4) Prime number
- 5) Decimal fraction

b) Solve (any 5) :**(5)**

$$1) \frac{9}{11} = \frac{\square}{22}$$

$$2) \frac{5}{8} + \frac{2}{8}$$

$$3) \text{Rs. } 79.5 = \text{_____ rupees _____ paise.}$$

4) _____ is neither a prime number nor a composite number.

5) 1 metre = _____ centimetre.

$$6) \frac{1}{4} \text{ of 40 pens} = \text{_____ pens.}$$

Q II Solve the following (any 7)**(14)**

1) Convert the following fractions in to like fractions.

$$\frac{5}{6}, \frac{4}{5}$$

2) Write the proper symbol < , > or = :

$$a) \frac{2}{11} \square \frac{10}{11}$$

$$b) \frac{4}{7} \square \frac{4}{11}$$

3) Draw and explain the perpendicular lines with the help of a diagram :

4) Measure the angles given below and write their measures :

5) Calculate the length of the radius of a circle with diameter 12 cm using formula.

6) Find the square number from the list given below :

5, 9, 12, 16, 50, 60, 64, 72, 80, 81, 90, 105.

7) Write the following numbers using decimal point :

- i) Nine point zero eight
- ii) Two hundred sixty seven and five three

8) Draw and explain acute angle.

Q3 Solve the following : (any five)

(15)

1) Write the following fractions and mixed fractions in decimal form :

a) $\frac{47}{100}$

b) $95\frac{5}{100}$

c) $7\frac{1}{10}$

2) The time below is given by 12 hour clock write the same time by 24 hour clock :

- i) 40 minutes past 11 in the morning
- ii) 3' o clock in the afternoon
- iii) 20 minutes past 7 in the evening

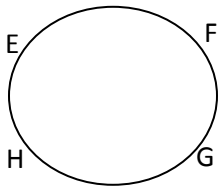
3) Draw the angles of following measures and label them :

- a) 60°
- b) 100°

4) Compare the following fractions :

$$\frac{2}{3} \square \frac{7}{8}$$

5) Observe the given figure and write the names of arcs that are made by points E, F, G and H.

6) Draw the clock to show the time :

- i) 30 minutes past 4.
- ii) Quarter past 7.

Q 4 Solve the following : (any 4)

(16)

1) Convert the following in to decimal fraction and add them :

- i) 'Forty six and half metres' and 'three and quarter metre'.
- ii) 'Five and three quarter rupees' and 'seven and quarter rupees'.

2) a) What is $\frac{1}{5}$ of 20 rupees?

b) Add $\frac{2}{7} + \frac{1}{2}$

3) i) Complete the following table by filling in the blanks :

Radius	4cm		7cm	
Diameter		12cm		32cm

ii) Write the factors of the following numbers :

a) 14 b) 33

4) i) Add : $209.37 + 32.8$
 ii) Subtract : $39.08 - 2.60$

5) a) Write two numbers which are multiple of 2 as well as 5.

b) Write the test of divisibility by 5.

Q5 Solve the following : (any 5)

(25)

1) a) Classify the prime and composite number from the list given below :

22, 34, 57, 89, 59, 79.

b) Write how many rupees in decimal from

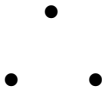
i) seventy six rupees fifty paise

ii) fifteen rupees five paise

2) a) I travelled for 5 hrs 20 min by train and 3 hrs 50 min by bus. What was the total time of my journey?

b) Add : 4 hrs 15 min + 2 hrs 50 min

3) a) Draw the correct number of dots for the next three triangular numbers and write the triangular number in the boxes.

 <div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; margin: 0 auto; text-align: center; line-height: 20px;">3</div>			
<div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div>	<div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div>	<div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div>	<div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div>

b) Write the following decimal numbers in words :

i) 39.091

ii) 74.08

4) a) Write the place value of the digits of the decimal numbers in the place value chart:

Number : 497.23

Digit					
Place					
Place value					

b) Subtract : 5 hrs 12 min - 2 hrs 36 min

5) Fill in the blanks :

i) $12 \times 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

Vi) $12 \times 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

ii) $9 \times 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

Vii) $23 \times 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

iii) $17 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

Viii) $22 \times 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

iv) $14 \times 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

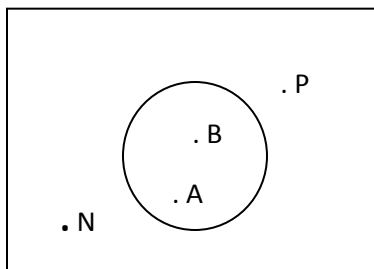
ix) $13 \times 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

v) $15 \times 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

x) $8 \times 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

6) Answer the questions with the help of the given diagram.

a)

i) In the interior of the circle.

ii) In the exterior of the circle.

iii) On the circle.

b) Draw a circle of the radius 3 cm. (label its diameter and radius).

All the best

Thakur Educational Trust's (Regd)
THAKUR VIDYA MANDIR HIGH SCHOOL & JUNIOR COLLEGE
II Terminal Examination 2015-16
Subject: EVS - I

Std: V

Marks: 48

Date:

Time : 2 hrs.

Q1A) Fill in the blanks: (6)

- 1) Konkan lies in the _____ part of India .
- 2) Before water is supplied to a town or city .It is _____ .
- 3) The variety we see in all the living things that belong to a particular area is called the _____ of that place .
- 4) The output of textile industry is _____ .
- 5) We should make all the possible efforts for _____ of the living .
- 6) If we cannot control our _____ , it can have adverse effect on our body and mind .

QIB) Match the column : (4)

A

B

1) Over watering	a) bedsheets
2) Solapur	b) Flamingo
3) Mayani	c) pulses
4) Protiens	d) saline

QIC) Write true or false .Correct the false statement : (5)

- 1) The Sahyadri mountains are located in the southern part of India .
- 2) We get rain throughout the year .
- 3) Nature cannot quench man's greed .
- 4) Plants use Oxygen to prepare their food .
- 5) If food does not contain enough fibre it can lead to constipation .

QIIA) Name the following : (4)

- 1) Any two cycles in the environment .
- 2) Any two emotions expressed by face .

QIIB) Answer the following in one word : (4)

- 1) Write the full form of CNG .
- 2) For which textile product is Paithan famous ?.
- 3) By which means are the artificial satellite launched into space ?

4) Which mountain has defined the northern boundary of India ?

QIIC) Answer the following in one sentence : (5)

- 1) What are the different methods of preserving food ?
- 2) What is balanced diet ?
- 3) How do we overcome selfishness ?
- 4) Which foodstuffs spoils most quickly ?
- 5) What are carbohydrates ?

QIIIA) Answer in brief (Any 3) (6)

- 1) Which part of plants do we use as food?
- 2) Write down any four remedies for reducing pollution .
- 3) Write down the educational uses of mass media.
- 4) How does water pollution takes place ?

QIIIB) Give reasons : (4)

- 1) Milk and eggs are carefully stored and then sent to their users .
- 2) Boiled egg is one of the best nourishing foods .

QIIIC) Define (Any 1) (2)

- 1) Air pollution
- 2) Migration

QIVA) Write the solution for the following: (2)

- 1) The plant in the pot is not growing well.

QIVB) Draw (2)

- 1) Any two foodstuff containing carbohydrates
- 2) Any two foodstuff containing proteins .

QIVC) Show the following details on a map. (2)

- 1) A state famous for Kanjeevaram saree .
- 2) A state famous for Patola Silk saree .

ALL THE BEST

Thakur Educational Trust's (Regd)
THAKUR VIDYA MANDIR HIGH SCHOOL & JUNIOR COLLEGE
II Terminal Examination 2015-16
Subject: EVS - II

Std: V

Marks: 32

Date: 23/1/2016

Time : 2 hrs.

QIA) Fill in the blanks: (5)

- 1) _____ are the most evolved animals among vertebrates.
- 2) Neanderthal is a place in _____.
- 3) _____ near Nashik is a well-known Old Stone Age site in Maharashtra.
- 4) The Homo sapiens cleared _____ by felling trees.
- 5) Archaeological evidence shows that agriculture first began about 11,000 years ago in Israel and _____.

QIB) Match the column: (5)

A

B

1) Dinosaur	a) brought revolution in the technique of making tools
2) Neanderthals	b) used to erect tents
3) Homo sapiens	c) terrible lizard
4) Animal hides	d) domesticated in the Middle Stone Age
5) Dog	e) primarily lived in caves

QIC) Write whether True or False: (5)

- 1) Animals which live in water and also on land are called mammals.
- 2) 'Homo' is a Latin word which means man.
- 3) Hathnora is a village in Rajasthan.
- 4) The Homosapiens moved their camps to different places according to seasonal changes.
- 5) The houses at the beginning of the New Stone Age were made of cement.

QIIA) Answer in one sentence: (7)

- 1) Which were the animals hunted by the Homo sapiens?
- 2) What is heredity?
- 3) What physical changes came about in the Homo sapiens sapiens?
- 4) What is the characteristic feature of New Stone Age culture?
- 5) What are reptiles?

6) What is an aquatic animal species?

7) What is the meaning of evolution?

QIIB) Give reasons for the following: (4)

- 1) The tools made in the Old Stone Age were crude.
- 2) Village settlements emerged in the New Stone Age.

QIII) Answer in Brief: (6)

- 1) What are the three main steps in the process of domesticating wild animals?
- 2) Write about the structure of houses at the beginning of the New Stone Age.
- 3) How did man use the percussion technique?

ALL THE BEST

प्र. 1 पठित गद्यांश के आधार पर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए :

5

बहुत पुरानी बात है । फुलेरा नामक एक आदर्श गाँव था। गाँव में हर तरफ स्वच्छता थी। गाँव की गलियों में नियमित रूप से झाड़ू लगाई जाती थी। नालियाँ रोज साफ की जाती थीं। लिपाई – पुताई करके घर आँगन सुंदर रखा जाता था। परिसर में बड़ी संख्या में पेड़ – पौधे थे। कुएँ का पानी निर्मल रखने के लिए आवश्यक सावधानियाँ बरती जाती थीं। पनघट स्वच्छ और सुसज्जित था।

प्र I निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक – एक पूर्ण वाक्य में लिखिए ।

- अ) घर – आँगन किस तरह सुंदर रखा जाता था ? 1
- ब) परिसर में बड़ी संख्या में क्या थे ? 1
- स) कुएँ का पानी निर्मल रखने के लिए क्या किया जाता था ? 1

प्र II रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :

- अ) गाँव में हर तरफ _____ थी। 1
- ब) पनघट स्वच्छ और _____ था। 1

प्र. 2 पठित गद्यांश के आधार पर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए :

5

किसी नदी के किनारे एक बीज पड़ा था। वह बहुत छोटा था। वहाँ एक चिड़िया आई। वह चोंच मारकर बीज को खाने लगी। तब बीज बोला – “रूकी रहो, रूकी रहो जमीन में गडने दो। डाल – पात होने दो, तब मुझे तुम खाना।” चिड़िया चीं – चीं करती उड़ गई।

कुछ दिन बाद पानी बरसा। पानी और धूप पाकर बीज में अंकुर फूटा।

प्र I निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक – एक पूर्ण वाक्य में लिखिए ।

- अ) नदी के किनारे क्या पड़ा था ? 1
- ब) चिड़िया क्या करने लगी ? 1
- स) कुछ दिन बाद क्या हुआ ? 1

प्र II सही विधान के सामने का और गलत विधान के सामने का चिह्न लगाओ। 2

अ) नदी के किनारे एक खरगोश आया।

ब) पानी और धूप पाकर बीज में अंकुर फूटा।

प्र. 3.अ] निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक – एक पूर्ण वाक्य में लिखिए ।

5

- 1) बैलगाडीवाला वृद्ध कौन था ?
- 2) बेटे क्या सुनकर खुश हुए ?

3) रामदीन को किसकी चिंता सताया करती थी ?

4) दोनों भाइयों के सिर पर क्या था ?

5) बालिका दिवस कब मनाया जाता है ?

ब] रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :

5

1) दोनो भाइयों में बड़ा— था।

2) जगताराम ने राजा से स्वयं को— करने की विनती की।

3) चारों के मन में— जाग गया।

4) अब मैं तुम सबके— आ सकता हूँ।

5) 15 अगस्त को— दिवस मनाया जाता है।

स] निम्नलिखित वाक्य किसने – किससे कहे हैं ?

3

1) "जमीन में गडने दो।"

2) "वह सीधे – सादे स्वभाव का साधारण किसान है।"

3) "पानी लेकर जल्दी घर पहुँचना।"

द] निम्नलिखित में से उचित विकल्प चुनकर वाक्य पूर्ण कीजिए ।

3

1) सारे उम्मीदवार कर्मवीर को देखकर हँसने लगे, क्योंकि

क] वह लँगडा था ।

ख] उसके कपडे कीचड से सने थे।

ग] वह बहुत देर से दरबार पहुँचा था ।

2) एक लडकी शिक्षित होती है तो

क] पूरा समाज शिक्षित होता है।

ख] पूरा परिवार शिक्षित होता है।

ग] पूरा देश शिक्षित होता है।

3) राष्ट्रीय त्योहारोंवाले दिन

क] घरों में पकवान बनते हैं ।

ख] राष्ट्रध्वज फहराते हैं ।

ग] दरवाजों पर तोरण बाँधते हैं ।

प्र 4. पठित कविता के आधार पर प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए ।

5

देश की मिट्टी का कण – कण है,
जिन्हे प्राण से प्यारा।

प्रणाम ऐसे वीरों को,
सौ – सौ बार हमारा।।

यह ऐसी धरती है जहाँ पर,
गंगा – जमना बहती।

देश पर मर मिटने की,
हरदम धुन सी रहती।।

वीरों के बलिदान से,
चमका हिंद वतन का तारा।

नमस्कार ऐसे वीरों को,
सौ – सौ बार हमारा।।

प्र I निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक – एक पूर्ण वाक्य में लिखिए ।

- अ) देश की मिट्टी का कण – कण किन्हे प्राण से प्यारा है ? 1
- ब) वीरों के बलिदान से क्या चमक रहा है ? 1
- क) हमारी धरती पर किसकी धारा बहती है ? 1

प्र II. रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :

- अ) वीरों को हमारा _____ बार प्रणाम। 1
- ब) वीरों के बलिदान से चमका _____ वतन का तारा। 1

प्र. 5. अ] निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक – एक पूर्ण वाक्य में लिखिए । 3

- 1) अंत में बूँदें किसमें मिल जाती हैं ?
- 2) बरसात की बूँदें कैसे गाती हैं ?
- 3) पुरवाई के रथ पर चढकर कौन इटलाती हैं ?

ब] रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :

5

- 1) _____ पर है आती बूँदें।
- 2) _____ मन हरषाती बूँदें।
- 3) यह ऐसी धरती है जहाँ _____ जैसी पवित्र नदियाँ बहती हैं।
- 4) यह आजादी हमें किसी से _____ में नहीं मिली है।
- 5) यहाँ के लोग देश पर _____ के लिए तैयार रहते हैं।

प्र. 6.अ] समानार्थी शब्द लिखिए। (कोई तीन)

3

- 1) फायदा 2) क्षेत्र 3) हताश 4) ग्रंथ

ब] विरुद्धार्थी शब्द लिखिए। (कोई तीन)

3

- 1) जवान 2) बालिका 3) वीर 4) बहुत

स] लिंग बदलिए । (कोई तीन)

3

- 1) सिंह 2) श्रीमान 3) बैल 4) युवक

द] वचन बदलिए । (कोई तीन)

3

- 1) गाय 2) आँख 3) हाथी 4) बहन

ल] रेखांकित संज्ञाओं के भेद लिखिए। (कोई तीन) 3

- 1) हमारी सेना सीमा पर पहरा दे रही है।
- 2) सोना और चाँदी कीमती धातुएँ हैं।
- 3) भीड़ तितर – बितर हो गई।
- 4) हमें रोज दूध पीना चाहिए।

क] रेखांकित सर्वनाम के भेद लिखिए। (कोई तीन) 3

- 1) जो करेगा, सो भरेगा।
- 2) मैं खुद तुम्हारे घर जाऊँगा।
- 3) कौन रो रहा है ?
- 4) लडका अपने आप गिर पडा।

ख] रेखांकित विशेषण के भेद लिखिए। (कोई तीन) 3

- 1) आकाश में अनगिनत तारे हैं।
- 2) मैंने एक मीटर कपडा खरीदा।
- 3) पेड पर सुंदर फूल खिले हैं।
- 4) यह पुस्तक मेरी हैं।

प्र. 7. तुम छात्रावास में कुशल हो, इसकी सूचना देते हुए अपने पिता जी को एक पत्र लिखिए। 6

अथवा

अपने मित्र को अपने जन्मदिन पर निमंत्रण देते हुए पत्र लिखिए।

प्र. 8. अपठित गद्यखण्ड के आधार पर दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए। 6

एक गरीब चरवाहा था। वह गाँव के दूसरे लोगों की भेड, बकरियों को चराने जंगल ले जाता था। बेचारा, अपनी गरीबी से बहुत दुखी रहता था।

एक दिन जंगल में चरवाहा उदास बैठा था। तभी वहाँ वनदेवी प्रगट हुई। वनदेवी ने चरवाहे को एक कलश दिया।

उस कलश से हर दिन एक सोने की मुहर निकलती थी। चरवाहा धीरे – धीरे अमीर होने लगा। उसकी गरीबी और दुख दूर हो गए। परन्तु चरवाहे के मन में लालच आ गया। उसने सोचा क्यों ना कलश को फोड कर सोने की सारी मुहरें एक साथ प्राप्त कर लूँ ?

चरवाहे ने कलश को फोड डाला। उसे कोई मुहर नहीं मिली। वह मिट्टी का एक साधारण कलश निकला। चरवाहा अब पछताने लगा।

प्रश्न

- 1) चरवाहा कैसा था ?
- 2) चरवाहा क्यों दुखी रहता था ?
- 3) जंगल में कौन प्रगट हुई ?
- 4) कलश से हर दिन क्या निकलती थी ?
- 5) चरवाहे के मन में क्या आ गया ?
- 6) इस कहानी से हमें क्या सीख मिलती है ?

प्र. 9. निम्नलिखित विषयों में से किसी एक विषय पर आठ – दस पंक्तियों में निबंध लिखिए। 8

- 1) प्रिय शिक्षक
- 2) प्रिय राष्ट्रीय त्योहार
- 3) प्रिय पालतू जानवर

शुभकामनाएँ

प्र. 1 ला. अ) खालील उतारा वाचून प्रश्नांची उत्तरे लिहा

समोरून आपला पिसारा सावरत मोर येत होता. त्याची ऐटदार चाल आणि रंगीबेरंगी लांबसडक पिसारा खूप मोहक दिसत होता. तिने आपल्या हातातील पिसे निरखून बघितली. ही पिसे नक्कीच मोराची नाहीत, हे तिला जाणवले. तरीही तिने मोराला विचारले, "अरे मोरा, ही पिसं कोणाची आहेत, हे तुला माहित आहे का ?" मोराने पिसाचे निरीक्षण केले. तो म्हणाला, "ही तर बदकाची आहेत."

मिनूला खूप आनंद झाला. तिने मोराला विचारले, "मला बदक कोठे भेटेल ?" मोराने बदकाचा पत्ता सांगितला.

प्रश्न :

अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

3

- 1) मोराचा पिसारा कसा दिसत होता ?
- 2) मोराचा पिसारा पाहून मिनूला काय जाणवले ?
- 3) मिनूला बदकाचा पत्ता कोणी सांगितला ?

ब) कोण कोणास म्हणाले .

2

- 1) "ही तर बदकाची आहेत."
- 2) "मला बदक कोठे भेटेल ?"

आ) खालील उतारा वाचून प्रश्नांची उत्तरे लिहा .

मी शिवानी. पाचवीत शिकते. माझे कुटुंब छोटेसेच आहे. आई, बाबा, भाऊ, शिवराज आणि मी. आई घरची सगळी कामे स्वतःच करते. आम्ही तिला मदत करतो. एकदा आईने कपडे धुऊन वाळत घातले. कपडे वाळल्यानंतर भाऊने त्यांच्या घडया करून टेबलावर ठेवले.

सायंकाळी पाच वाजता बाबा बाहेरून आले. त्यांनी आईजवळ पैसे दिले. ते तिला ठेवायला सांगितले.

प्रश्न :

अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

2

- 1) शिवानीच्या कुटुंबात किती माणसे होती ?
- 2) घरातील सगळी कामे कोण करित असे ?

ब) कोण ते लिहा.

3

- 1) पाचवीत शिकणारी –
- 2) कपड्याच्या घडया घालणारा –
- 3) आईजवळ पैसे देणारे –

इ) खालील उतारा वाचून प्रश्नांची उत्तरे लिहा

माया ने पाकिट उघडले. आतील पत्र बाहेर काढले. पाहते तर काय! आत कोरा कागद. तिला आश्चर्य वाटले. "काकांनी कोरा कागद कसा बरं पाठवला ?" असा विचार करत माया रेशमाच्या घरी गेली. "रेशमा हे बघ पत्र! काकांनी पाठवले आहे." मायाने पत्र रेशमाला दाखवले. "अंग, काकांनी कोरं पत्र पाठवलं. काहीच लिहिलं नाही त्यावर."

प्रश्न :

अ) कोण कोणास म्हणाले.

2

1) "हे बघ पत्र! काकांनी पाठवल आहे."

2) "काहीच लिहिलं नाही त्यावर."

ब) रिकाम्या जागा भरा.

2

1) पाहते तर काय! आत ——— कागद.

2) मायाने ——— उघडले.

क) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1

1) मायाला पत्र का वाचता आले नाही ?

ई) खालील उतारा वाचून प्रश्नांची उत्तरे लिहा

पर्वतउतारावरून मी सपाट मैदानी भागात येते. आता माझा वेग कमी झालेला असतो. माझ्या दोन्ही किना या वरील परिसर मी हिरवागार करते. माझ्यामुळे शेतकरी शेतात भरपूर धान्य पिकवतात. पण मला एका गोष्टीची खंत आहे. मी सगळ्यांच्या उपयोगी पडते, तरीही माणसे माझ्या प्रवाहात सांडपाणी सोडतात, कचरा टाकतात, मला प्रदूषित करतात.

प्रश्न :

अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1) नदीचा वेग कधी कमी होतो ?

1

2) नदीला कोणत्या गोष्टीची खंत वाटते ?

2

ब) रिकाम्या जागा भरा.

2

1) आता माझा ——— कमी झालेला असतो.

2) माझ्या दोन्ही किना या वरील ——— मी हिरवागार करते.

उ) खालील उतारा वाचून प्रश्नांची उत्तरे लिहा

'तुमचा बैल मी कशाला घेऊ ? हा माझाच बैल आहे. मीच याला लहानाचा मोठा केला आहे.' असा तो कांगावा करू लागला. बैलाभोवती लोकांची गर्दी जमली.

मालतीच्या लक्षात आले. हा चोर आपला बैल सहजासहजी देणार नाही. काहीतरी युक्ती केली पाहिजे. तिने झटकन बैलाच्या डोळ्यावर हात धरला. "सांग बरं, याचा कोणता डोळा अधू आहे, डावा की उजवा ?" मालतीने चोराला विचारले. चोर गोंधळला.

प्रश्न :

अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1) चोर काय कांगावा करू लागला ?

2

2) मालतीने युक्ती करायचे का ठरवले ?

1

3) मालतीने कोणती युक्ती केली ?

2

प्र. 2 रा अ) खालील कविता वाचून प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

फुलवेली मज सुमने देती,
कुठे लव्हाळी खेळत बसती,
कुठे आम्रतरु माझ्यावरती,
शीतल अपुली छाया धरती.

पाणी पिऊनी पक्षी जाती,
घट भरुनी कोणी जल नेती,
गुरे – वासरे जवळी येती,
मुले खेळती लाटांवरती.

मी कोणाची – मी सर्वांची,
बांधुनिही मज नेणा यांची !
जेथे जाईन – तेथे फुलवीन,
बाग मनोहर आनंदाची !

प्रश्न :

अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

4

- 1) नदीवर शीतल छाया कोण धरते ?
- 2) मुले कोठे खेळतात ?
- 3) फुलवेली नदीला काय देतात ?
- 4) नदी जेथे जाईल तेथे काय फुलवील ?

ब) कवितेच्या ओळी पूर्ण करा.

1

पाणी

..... जल नेती

आ) खालील कविता वाचून प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

छोटेसे बहीणभाऊ,
उदयाला मोठाले होऊ,
उदयाच्या जगाला, उदयाच्या युगाला
नवीन आकार देऊ.

ओसाड, उजाड जागा,
होतील सुंदर बागा,
शेतांना, मळयांना, फुलांना, फळांना,
नवीन बहार देऊ.

प्रश्न :

अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

5

- 1) बहीणभाऊ कसे आहेत ?
- 2) बहीणभाऊ कधी मोठे होतील ?
- 3) बहीणभाऊ कोणाला नवीन आकार देतील ?
- 4) बहीणभाऊ कोणाला नवीन बहार देतील ?
- 5) बहीणभाऊ बागा कोठे फुलविणार आहेत ?

इ) खालील कविता वाचून प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

सूर्यापासून रंग घेऊया
चंद्रापासून शांती,
चमचमणा या ता यापासून
दिव्य घेऊया कांती.

फुलापासुनी गंध घेऊया
कोकीळाकडून गाणे,
झुळझुळणा या झ यापासुनी
घेऊ नवे तराणे.

प्रश्न :

अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

4

- 1) चंद्रापासून आपणास काय घेता येईल ?
- 2) सूर्यापासून आपणास काय घेता येईल ?
- 3) फुलापासून आपणास काय घेता येईल ?
- 4) कोकीळेकडून आपणास काय घेता येईल ?

ब) कवितेच्या ओळी पूर्ण करा.

1

झुळझुळणा या
..... तराणे.

प्र 3 रा अ) खालील शब्दांना समानार्थी शब्द लिहा. (कोणतेही चार)

4

1) मोर -	2) चंद्र -	3) डोळे -
4) शेत -	5) थकणे -	6) जीवन -

ब) खालील शब्दांना विरुद्धार्थी शब्द लिहा. (कोणतेही चार)

4

1) जड x	2) खरेदी x	3) दाट x
4) उलट x	5) प्रेम x	6) अनेक x

क) खालील शब्दांची वचने बदला. (कोणतेही दोन)

2

1) शाळा -	2) पुस्तक -	3) बाग -

ड) खालील शब्दांची लिंगे बदला. (कोणतेही दोन)

2

1) चिमणी -	2) काका -	3) भाऊ -

इ) वाकप्रचार व त्यांचे अर्थ यांच्या जोड्या लावा.

3

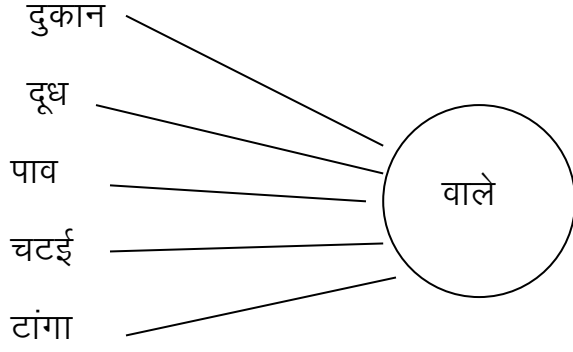
अ गट

ब गट

1) खूप आनंद होणे	1) जमा करणे
2) मोहक दिसणे	2) गावाला पोहोचणे
3) गोळा करणे	3) अत्यानंद होणे
	4) सुंदर दिसणे

ई) गोलातील शब्द लावून नवीन शब्द तयार करा.

2

प्र. ४था अ) खालील वाक्यातील नामे ओळखा.

2

1) कावळा झाडावर बसला आहे.

2) ताई कपाट उघडते.

आ) खालील वाक्यातील सर्वनामे ओळखा.

2

1) तू मला पुस्तक दे.

2) त्यांनी मला मणी दिले.

इ) खालील वाक्यातील विशेषणे ओळखा.

2

1) नदी मंजूळ गाणे गाते.

2) मी हिरवेगार शेत पाहिले.

ई) खालील वाक्यातील क्रियापदे ओळखा.

2

1) उमा मदत कर.

2) बाळ रडले.

उ) खालील वाक्यातील विरामचिन्हे घालून वाक्य पून्हा लिहा.

1

बाई याला आमराई का म्हणायचे

ऊ) खालील वाक्य शुद्ध करा.

1

राई म्हणजे डाट जाडी.

प्र. 5वा. अ) खालील पैकी कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा

4

1) माझे आवडते फळ – आंबा

मुद्दे :- फळ – रंग – वास – राजा – चव – आमराई – पदार्थ.

2) माझा आवडता सण – नाताळ

मुद्दे :- सण – नवीन कपडे – गोडधोड पदार्थ – चर्च – सांताक्लॉज – खिसमस टी.

3) माझी सायकल –

मुद्दे :- वाहन – इंधनबचत – चाके – व्यायाम.

4) मी आहे मासा

मुद्दे :- प्राणी – शेंपूट – कीटक – खाणे – मानवाचे अन्न.

आ) खालील पैकी कोणत्याही एका चित्राचे वर्णन 5 ते 6 वाक्यात करा.

4

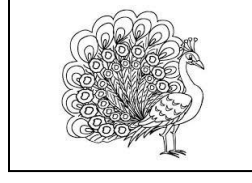
1) माझे आवडते फूल गुलाब

मुद्दे :- फूल – रंग – वास – राजा –
उपयोग – व्यवसाय.

2) माझा आवडता पक्षी मोर

मुद्दे :- पक्षी – रंग – आवाज –
पिसे – नाच – अन्न.

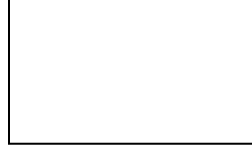
3) माझा आवडता सण – दिवाळी

मुद्दे :- कंदिल – पणत्या – रांगोळी –
फटाके – फराळ – कपडे.

4) आमची बाग

मुद्दे :- खेळणे – बाके –
फुलझाडे – मोकळी – हवा.

प्र. 6वा. खालील उतारा वाचून प्रश्नांची उत्तरे लिहा

सकाळ होताच मधमाशी मध गोळा करायला जाते. ती फुलांवर बसते व त्यातील मध गोळा करते. हा मध ती पोळ्यात साठवते. सकाळपासून ते संध्याकाळपर्यंत मधमाशी हे काम सतत करत असते. तिने साठवलेला मध खूप उपयोगी तसेच औषधी असतो. मधमाशीच्या पोळ्यातून मध काढल्यावर जे उरते त्याला मेण म्हणतात.

प्रश्न :

1) मधमाशी मध कोठे साठवते ?	1
2) मधमाशी किती वेळ काम करते ?	1
3) मधमाशीला मध कोठून मिळतो ?	1
4) मेण कशाला म्हणतात ?	1
5) मध कसा असतो ?	1

हार्दिक शुभेच्छा